НҰРА

Еженедельная газета Нуринского района

№ 39 (46155)
СУББОТА,
28 сентября
2002 года

Газета издается с 1 мая 1963 года — ГАЗЕТА ВЫХОДИТ НА КАЗАХСКОМ И РУССКОМ ЯЗЫКАХ — ЦЕНА ДОГОВОРНАЯ

Телеграмма в номер

**Щербаковское
Карагандинской,
Нуринский район,
директору
ТОО «Кайнар»
С.А. Ныгметову**

Уважаемый Сейтжапар Алшинбаевич!

Поздравляю Вас и Ваш коллектив с завершением уборки урожая зерновых. Земледельцы ТОО «Кайнар» в очередной раз добились большой трудовой победы: с площади 24000 га при средней урожайности 13,98 центнера с гектара собрано 33124 тонны качественного зерна. Тем самым коллектив внес значительный вклад в экономику области.

Желаю Вам и всему коллективу здоровья, счастья, семейного благополучия и дальнейших успехов!

**К. МУХАМЕДЖАНОВ,
аким Карагандинской области.**

ЖАТВА-2002

Уборка хлебов продолжается

По данным департамента сельского хозяйства, по району на 24 сентября обмолочено 197,1 тысячи гектаров, валовый сбор составил 179,4 тысячи тонн, урожайность – 9,1 центнера с гектара. Включены в работу 650 комбайнов, засыпано 17,2 тысячи тонн семян, вспахано зяби 7,5 тысячи гектаров. Идет сдача зерна в счет погашения задолженности. 6 хозяйств завершили уборку урожая. Среди них ТОО «Отканжар» (руководитель К.Ж. Отарбаев), убравшее зерновые на площади 3500 гектаров при урожайности 12,2 центнера с гектара.

"АҚЫЛДЫ ҚАРИЯ - АҒЫНДЫ ДАРИЯ"

ҚАРТТАРЫМ АМАН САУ ЖҮРШІ

***Есік алдында төбе болса
Ерттеп қойған атпен тең
Ауылында қария болса
Жазып қойған хатпен тең.***

Мақал.

- Бүгінгінің қартымыз, кешегінің артымыз. 1926 жылдікімін. Балаларымның анасы дүниеден озғалы 18 жыл болды. Соғысқа бардым. 1943 жылдан қатынасқамын. Әйгілі Белоруссия майданының жауынгерімін. Ұлы қолбасшы Жуковтың қарамағында Берлинге бірге бірінші болып кірдік. Нағыз сұрапыл соғыс осында болды. Шыбын жанды қолға ұстап қырғынның дәл ортасында жүріп мамырдың 21 жұлдызында Берлинді алдық. Бірақ жарияланған жоқ. Бұл әрине соғыстың құпиясы еді. Минадан тазартылмағанды, бір ай бұрын 27-наурызда, ауыр жараландым. Варшавада госпитальда жаттым. Операция оңайға соқпады, соғыстанда қиын сезілді. 4-5 ай осында ұйқысыз, күлкісіз күндерді бастан кешірдім. Іле туып өскен ауылыма қайттым, - деп күрсінді Казгородок ауылында тұратын Ұлы Отан соғысының ардагері, қайтпас қаһарман қайсар ұлымыз, жарқын жүзді жақсы әке Тұрмағамбет Өмен ақсақал әңгімесін қысқа қайырып. Ол: - Соғыс туралы айтылды, жазылды, енді соғыстан кейінгі тірліктерден айтайыншы. Мен ешқашан әсіресе соғыстан кейін бірде тілшімен кездесіп көргенім жоқ. Бүгінгі алғашқы сұхбатта айтарым, менің талай-талай майдандос достарым, тамаша ұлдарымыз сол қарасы өшкір, қарғыс атқыр қан майданда мезгілсіз көз жұмды. Мен ше, солардан артық емеспін, қызым. "Соғыс" деген атынан-ақ көрініп тұр ғой. Оны айтып қайтемін. Бүгінгі ұрпаққа мынадай "қой үстінде бозторғай жорғалаған" заман сыйлаған сол майдангерлердің рухы артсын, - деді Өмен ағай. Рас-ақ!

Майданнан ауыр жаралы болған Өмекең Алғабасқа келісімен жарты денесінің жарымжандығына қарамай еңбекке араласты. 1949-52 жылдарда дайындау инспекторы, 1952-85 жылға дейін осы май заводында істеп мастерлік мамандықпен ауылының алғысына бөленіп құрметті зейнеткерлікке шықты. Соғыстан келгеннен кейін 1949 жылы 23 жасында Айдарбекова Зағипаға үйленеді. Үш ұл, үш қыз сыйлаған балаларының анасы, асыл жары ертерек өмірден өтседе Өмекең басқаға көз сүздірмей ұлын ұяға қызын қияға ұшырды. Серік, Самат, Бауыржан атты ұлдары мен Зәмзәгүл, Зайдагүл, Алмагүл сынды қыздары өсіп-өніп Өмекеңнің шаттықты шаңырағын биікке көтеріп ана аманаты әке парызын ойдағыдай орындауда.

Ағамыз қысқа әңгімесінің соңында 1992 жылы басындағы ақ ордасын сыйлаған, онда алаңсыз өмір сүріп отырған бүгінгі жағдайына қолғабыс еткен ҚР-сының сенаторы, бұрынғы өз тұсындағы аудан әкімі Әбілдинов Д.А. разылығын білдірді. Сондай-ақ, бүгінде күллі баласының білдей-білдей мамандық алып үй болған сәттерінде ешқандай жұмыссыз, өзінің зейнетақысы мен азғана малына қарап қалғанын тілге тиек етті. Айтар сөз, басқа да басқа емес бүгінгі өмірімізді қасықтай қанымен, шыбындай жас жанымен қорғаған Өмекең ақсақал өмірден осылай өксікпен өте ме? Әлде аялап анасыз өмірлерін еш мұхтажсыз өсіріп ержеткізген ұл-қыздары әкенің көзі тірісінде өз жемістерін өздері теріп жейтіндей, қолдары жұмысқа ілінер ме деп түн ұйқысын төрт бөліп жүрген Ұлы Отан соғысының ардагері Тұрмағамбет Өмен ақсақал еліміз көлемінде тойланып жатқан қарттар күні өзінің ақ дастарханы басында Саят сынды немересі қасында отырып бата тіледі: Ол жас шаңырақ иелеріне Қожаберген жыраудың ақыл сөзін арнады. Қарттары бар шаңырақ иелеріне арнап айтты.

*"Жас шаңырақ иесі,
Айтқаныма құлақ сал.
Біз сияқты атаңның,
Өсиет сөзін ұғып ал!*

*Өздеріңді әлпештеп,
Өсіріп еді ата-анаң.
Сол қарттарға кейін де,
Тимесін тілің қатадан.
Аялап күтсең кәріңді,
Сыйлайды сені жат адам.
Тірлікте зиян көрмейсің,
Үлкендер берген батадан.
Тісі түсіп саудырап,
Екі көзі жаудырап,
Келіннен көріп қағажу,
Қалмасын шешең қалжырап.
Отырған жері береке,
Өзіңді тапқан анаңның
Шаңырақтың құты ғой,
Қамқоры сол баланың,
Жағдайына қарасаң
Атаң мен Анаңның
Сүйген құлы боласың
Жаратушы Алланың "*- деп

Қожаберген жырау тегін айтпаса керек. Осындай үлгілі сөз, ұлағатты бата берген, балаларының аялы алақанында отырған ҰОС-ның ардагері, Кертінді ауылының кең пейілді ақжарқын азаматы Тұрмағамбет Өмен ақсақалға әлі ұзақ жас жасап, ұл-қызыңыздың қызығын көргейсіз демекпіз.

Шәмей БІЛГІШБАЙҚЫЗЫ.

Суретте: Ұлы Отан соғысының ардагері Тұрмағамбет Өмен ақсақал тұңғыш немересі Саятымен бірге өз шаңырағында отырған бір сәт.

ТВОРЧЕСТВО НАШИХ ЧИТАТЕЛЕЙ

У постели мамы

*На полке в шифоньере узелок.
В нем платье черное и синенький платок.
И даже тапочки туда мама поклала
И это все сама своей рукой ласкала.*

*Я жил... и свыкся: мама - навсегда!
Как небо, солнце, воздух и вода...
И вот передо мною этот узелок -
На бренность жизни убедительный намек.*

*В последний путь сама мать собралась,
И как ее теперь мне удержать,
Сказать: «Не срок, еще не срок,
Давай развяжем, мама, этот узелок».*

*Вот этот узелок возьму и развяжу,
Но разве этим к жизни привяжу?!
Облегчить мама хочет нам тот день,
Когда померкнет солнце, будет только тень.*

*Смотри, вот платье, что так любила ты -
По-голубому алые цветы...
Тебе ж теперь милее этот узелок,
Как моднице подаренный брелок!*

*А во дворе цыплята: «пи, пи, пи...»
И не желают без тебя расти,
На грядках, в огороде - пустоцвет
И без твоих чудесных рук плодов там нет.*

*И никогда я не смогу принять:
«...а мне пора, сынок и помирать!»
Кем этот установлен срок?!
Ведь - навсегда же камень и песок...*

*Ты ж, мама - Пасха, ты и Рождество,
Ты моего бытья ведь торжество!
И как понять: ты хочешь уходить
И значит, мне наполовину жить!*

*Настанет день, и солнце вновь взойдет,
И первый день здесь без тебя пройдет,
Все будет, как вчера и как всегда,
И даже мокрою останется вода...*

**В. ТУЛЯКОВ,
с. Ивановка.**

1 ОКТЯБРЯ - ДЕНЬ ПОЖИЛЫХ ЛЮДЕЙ

Исполним свой гражданский долг

Вроде бы совсем недавно мы отмечали День пожилых людей и инвалидов. Но прошел уже год, для кого-то быстро, незаметно, особенно, наверное, для пожилых. Но это только так кажется, в жизни каждого за это время было все: трудности, болезни, печали и радости, а кто-то за этот год ушел из жизни.

Через несколько дней повсеместно снова будут чествовать людей, кому в этом году исполнилось или исполнится 70 лет и старше. В Республике Казахстан в это время будут чествовать и инвалидов.

Президиум районного Совета организации ветеранов обсудил вопрос подготовки к этому празднику. Ветеранская организация готова тесно работать с сельскими акимами, руководителями предприятий, учреждений. Такой опыт уже есть. Но хочется, чтобы это исходило из сердца, от души, а не под давлением. И если из районного бюджета аким района Д.М. Кусаинов постоянно выделяет средства и заостряет внимание всех руководителей на этом вопросе, то этого не всегда бывает достаточно. Надо, чтобы инициатива шла от всех, кто может сделать приятное пожилому человеку или инвалиду. Сколько у нас в районе магазинов, кафе, аптек, мелких хозяйств, которые могли бы это сделать. Вот в прошлом году открытие магазина «Акжан» совпало с этим праздником, и предприниматель С.К.Абильдин сразу же по своей инициативе организовал 6 продуктовых наборов по 550 тенге каждый. Также в райцентре в прошлом году в нескольких магазинах сами предприниматели организовали подарки, продуктовые наборы и вручили их пожилым и инвалидам. Из года в год не остаются в стороне и кафе райцентра: «Смак» (Г.Н.Дятлова), «Майрам» (А. Журсенова), «Лакомка» (А.Я.Лужбин), «Береке» (Г.Абильдина). Или такой пример: аптека частного предпринимателя Н.В.Дмитрук обслужила со скидкой на сумму 11000 тенге уже более 100 пенсионеров.

О многих таких примерах, касающихся других предпринимателей и руководителей крупных хозяйств, мы уже неоднократно рассказывали и еще не раз расскажем. Но мы знаем и тех, кто мог бы почествовать в этот день кого-то из пожилых людей или инвалидов, но отворачивается от этого, хотя мы не призываем чествовать большое количество людей. Пусть это будут-2-4 человека на ваше усмотрение. И ваша помощь может выражаться не только в деньгах и продуктах. Может быть, кому-то нужно вывезти мусор, привезти уголь, солому, сделать мелкий ремонт в доме. Инициативу могут проявить и школьники, сделав уборку вокруг домов одиноких пожилых и т.д.

Президиум районного Совета ветеранов убедительно просит всех, у кого есть возможность, исполнить свой сыновний, дочерний, гражданский долг и почествовать в этот день представителей нашего старшего поколения и инвалидов, людей, которым в жизни приходится в несколько раз труднее, чем всем нам, более молодым и здоровым.

А всех пожилых людей и инвалидов района сердечно поздравляем с праздником!

**С. ИВАЩЕНКО,
председатель Совета организации ветеранов Нуринского района.**

ҚАРТТАР КҮНІНЕ

Нұра мейірімділік үйінде

Ағайын, әуелі қарттарымызды сыйлайықшы. Олардың қабағына кірбің түспей, қалтқысыз өмір сүруі кейінгі ұрпақтың үлесінде болар. Жуықта Қарттар күні алдында жаңадан бой көтеріп қызмет жасай бастаған Киевка кентіндегі "Нұра мейірімділік үйінде" болған кезде жылт еткен жаңалықтың жаршысы болуға тырыстым. "Қартайғанда бір бала" деп осы бір асыл жандарды бекерге атамаған ғой. Бұл кезеңді басып өтпейтін жан болмақ емес. Ауданымызда осындай қажеті бола ескерусіз қала беретін нендей бір салалардың көзін ашып бастама көтеретін Түсіпбековтар жанұясының аты да заты да бөлек. Қоянбай мен Гүлнар есімді ерлі-зайыпты зиялыларымыздың шағын кәсіпкерлікпен шұғылдана бастағанына біршама мерзім болды. Бүгінгі мейірімді үйінің де түтінін түтетіп ошағына от жағушыларда осы екеуі. Өз шаңырақтарынан кетіп тағдырдың тәлкегі ме әлде жазымыштың осылай болғанынан баспана іздеп келген мынау жеті бірдей қарияның көңілін аулап кезекті демалыс сағатында әдейілеп тұрып әңгіме дүкен құрдым. Бейнебір қонақ күткен шығар деп қалдым түскі астық дастарханы әжептәуір жабдықталыпты. Ет, күзгі көкөніс бәрі де алдарында. Виткус Генрих 61 жаста, Громов А.В. 69 жаста сонау Теңіз өңірінен келіпті. Жағдайымыз жақсы, өз үйіміздей күтімдеміз. Кітап оқимыз, теледизор көреміз, дем алып кей сәт ауық-ауық тазалыққа қатысамыз, - дейді олар. Енді бөлмелерін аралап көрдік. Таза, жарық, жылы көрінеді. Монша бар. Енді не керек. - Мен Киевскиден келдім. Жағдайым жақсы. Мына кісі Шеховцев Мей Пантелемонович карт Қаройдан келді. Орынжайымыз таза. Біз бір-бірімізбен әңгімелесіп мынадай жайлы тұрмысқа әжептәуір төселіп қалдық. Кірімізді жуып береді. Тамағымыз тоқ - деді Стибель Иван жүрек жарды рахметін айтып.

Бір ғажабы мұнда әдептәуір жас жасап қалған карт әжелер де бар екен. Олейнихова Клавдия Петровна (1919) Осакаровкадан келіпті. Ол бәрі де жақсы болып жатыр деп қуанады. Төсек орным бар. Осылай тұра берем десе, Ақтаудан келген Евсинеко Анна Николаевна (1925) да жағдайының жақсы, күтімде тыныш демалып жатқанын айтты. Тамақ жеткілікті, қалағанынша ішесің, қосып та береді. Кірің жуулы, монша әзір, бір ауық телевизор тамашалаймыз. Қыздармен әңгімелесеміз - деп жымиды олар. Мұнда күніне үш рет тамақ беріледі екен. Етікші, тігінші, шаштараз осы құрылысқа орналасыпты. Бәрі де жақсы. Ендігі сөз осы мейірімділік үйінің қайырымдылық жолында аянбай ізденіп жұмыс жасап жүрген қожайыны Түсіпбеков Қоянбай мырзаға сөз берелік. Ол: - Шағын кәсіпкерлікпен шұғылданып жүргеніміз көпке мәлім. Мына екі қабатты үйде енді қарттарымыз ортамызды толтырып тұрса несі бар. Ғақауда әділет министрлігінде мемлекеттік тіркеуден өттік. Жұмыс күшіне енгелі ай болды. Жекеменшік құрылтайшысы да төрешісі де жұбайым Гүлнар Исламқызы екеуміз. Заңды тәртібі бойынша қарттардың зейнетақысының 70 пайызы бізге, 30 өз қолдарында тұрады. Орынжай мен монша тегін. Аспаз, тазалаушы, от жағушы, қазандықшы бар. Аудандық әлеуметтік қорғау бөлімімен бірігіп істейміз. Көмір, картоп, капуста т.б. көмектер болды. Кейде киім берді. Мұнда өз аяғымен жүріп, асын өзі алып ішетін жандар қабылданады - деп сөзін тәмәмдады Түсіпбеков Қоянбай. Жақсы іске жар болайық, ағайын!

Шәмей БІЛГІШБАЙҚЫЗЫ.

Продолжается подписка на районную газету «Нұра». Цена для индивидуальных подписчиков - 500 тенге, организаций - 1000 тенге.

Гвозди бы делать из этих людей, не было б в мире лучше гвоздей!

Меняется мир, меняются системы, меняются праздники. И только неприкосновенным остается величие подвига, совершенного поколением наших отцов, поколением, отличающимся сильной волей, мужеством, сплоченностью и героизмом.

О ТЕХ, КОМУ ЗА 70

Петр Григорьевич Вишницкий родился в 1918 году в Киевке. Жили тогда Вишницкие на улице Харьковской. В 1928 году 10-летний Петр с сестрой Марией в результате трагического случая теряют отца Григория Трофимовича, участника двух войн: японской и германской. Все трудности по воспитанию детей ложатся на плечи их матери Екатерины Сидоровны. Но и оставшись без кормильца, их трудолюбивая семья, по меркам того непростого времени, считалась зажиточной. Это и послужило причиной того, что в 1932 году 14-летнему Петру с матерью пришлось срочно уехать на Кубань, спасаясь от раскулачивания. Оттуда в 1938 году он и был призван на срочную военную службу, но уже через год волею судьбы стал участником известных событий в Финляндии.

Петр Григорьевич - не только участник еще одной страшной и кровавой войны - Великой Отечественной, но и непосредственный свидетель ее начала. Он вспоминает: «Полк, в котором я служил командиром огневого взвода, перед началом войны базировался в Латвии, в непосредственной близости от германской границы. Обстановка в окрестностях полка была очень сложной. Заброшенные ранее немцами на нашу территорию диверсионные группы убивали связистов, нападали на командиров и бойцов, транспорт, разрушали проволочную связь, существовавшую в то время. Под утро 22 июня 1941 года после внезапного шквала многих сотен красных, а потом зеленых ракет с германской территории донесся тяжкий гул троекратного салюта из тяжелых гаубиц и вслед за этим начался сильнейший артиллерийский обстрел нашей территории. Мощные удары артиллерии сопровождались не менее сильными ударами бомбардировочной авиации. Затем в бой вступила пехота, и завязались ожесточенные бои». Так на западе страны началась одна из самых жестоких войн в истории человечества.

Много тяжких испытаний за годы военного лихолетья выпало на долю Петра Григорьевича: контузия, плен, смертельные схватки с врагом, утрата боевых друзей, но ему посчастливилось выжить. Демобилизовался он в 1946 году с острова Рюген, расположенного в Балтийском море, где после окончания войны служил в составе 902 Краснознаменного ордена Кутузова полка под командованием Героя Советского Союза полковника Линева. За боевые заслуги Петр Григорьевич был награжден орденом Отечественной войны, а уже в мирное время - многими памятными медалями.

Вернувшись на родину, в Киевку, где опять проживала вся их семья, первое время работал заведующим клубом, принимая личное участие в ставившихся спектаклях. Позже стал работать в госбанке. Следующим важным этапом послевоенной жизни Петра Григорьевича стала работа в заготзерно, строительство которого прошло при его непосредственном участии под руководством первого начальника этого предприятия Ивана Максимовича Грицая. Это были незабываемые годы освоения целинных и залежных земель. А последним местом его многолетней работы стала пожарная часть, откуда он в должности начальника ушел на пенсию.

За добросовестное отношение к исполнению своих служебных обязанностей Петр Григорьевич неоднократно награждался Почетными грамотами, ценными подарками. Бережно хранятся в его семейном архиве рядом с уникальными фотографиями военных лет несколько Благодарственных писем от Президента Республики Казахстан Н. Назарбаева, акима области К.Мухамеджанова, начальника областного департамента культуры, информации и общественного согласия Р.Омарбековой, первого секретаря районного комитета Компартии Казахстана, а затем главы районной администрации Д.Абильдинова, президиума Карагандинского ОДПО, руководителей районного отдела внутренних дел и т.д., где в каждом подчеркивается, что ветераны войны и труда, а в их числе и Петр Григорьевич, образец мужества и трудового героизма, люди преданности и любви к Родине, пример для подражания.

Удачно сложилась и семейная жизнь Петра Григорьевича: с теперь уже покойной женой Татьяной Михайловной они прожили 47 лет, воспитали троих детей: сыновей Петра и Геннадия и дочь Галину. Но Петр Григорьевич не только хороший отец, он - дедушка и прадедушка, у него пятеро внуков и правнучка.

С праздником, с Днем пожилых людей, Петр Григорьевич, Вас и в Вашем лице всех пожилых людей района! Здоровья и благополучия!

Л.ГОРДИЕНКО.

На снимке: П.Г.Вишницкий.

Пусть память о ней будет вечной!

В 1998 году в районной газете «Нұра» я рассказал об удивительном человеке, ветеране культуры — Жибек Абуевне Абуевой. Сейчас, если спросить о том, кто такая Жибек Абуевна, уверен, — многие давно забыли, конечно, за исключением работников библиотек, кто не может забыть эту удивительную женщину. На 65 году она ушла из жизни.

Жила она в последнее время в селе Захаровка с сыном и его семьей, в 1997 году похоронила мужа, отца четверых детей. Вот поэтому часто становится до боли неудобно от той забывчивости о тех людях, кто отдал все: здоровье, годы и энергию работе культпросветучреждений. Всем известно и то, что работа культпросветучреждений — часто ненормированная. Особенно в 60-70-80 годах. Мы не забыли о том, как работали культпросветучреждения в то время: агитбригады и агитпоезда в посевную и уборочную кампании, кинофильмы, концерты на полевых станах и чабанских точках. Беседы, лекции, информации, выпуск боевых листков, работа передвижных библиотек - вот далеко не полный перечень проводимой культмассовой работы на местах. Жибек Абуевна Абуева, работая инспектором отдела культуры, заведующей райбиблиотекой, а затем заведующей отделом культуры, была всегда в гуще всей культурно-массовой работы: то она в агитбригаде и агитпоезде, то выступала солисткой домбрового оркестра.

Трудное детство и отрочество пришлось пережить ей, в 1937 году, в год своего рождения, арестовали ее отца, первого председателя колхоза «Алгабас» Турлубекова Абу. В доме остались мать Акбала и трое маленьких детей. Но выжила в трудные годы семья Абуевых. В трудах и заботах проходило время. После окончания средней школы села Казгородок Жибек поступила учиться на библиотечное отделение Кокчетавского техникума имени Н.К.Крупской. Работала в колхозе, затем 9 лет заведовала сельской библиотекой в селе Алгабас. В 1970 году Жибек стала работать в Киевке в отделе культуры. Прошла путь от инспектора отдела культуры до заведующего районной библиотекой, а затем — заведующей райотделом культуры. Главное то, что в 36 лет, имея четверых детей, Жибек Абуевна поступила и окончила библиотечный факультет ЖенПИ города Алматы.

Много трудностей и испытаний выпало на долю этой мужественной женщины, которая смогла дать образование детям и сама с большим упорством и трудом получила высшее образование. Не только многочисленные грамоты и медали венчают ее заслуги, дороже всех наград- это ее неизгладимый след в становлении и процветании культпросветучреждений района.

Говорить о Жибек Абуевне, о ее прошлом — интересно и больно. Больно за то, что она дочь военного времени и страшного времени репрессий, прошедшая трудовую и интересную школу жизни, не сломалась, не таила обиды, а была полна энтузиазма и радости, любила людей, реально восприняла ту жизнь, которую подарила ей судьба.

За то, что она сделала в развитии культуры в целом, в библиотечном деле — большая ей благодарность от ее коллег по работе, от всех, кто ее знал, ценил и уважал.

Вечная память Вам, Жибек Абуевна!

П. НАЗАРКИН.

Спасибо за память

Выражаем сердечную благодарность районному акимату, педагогическому коллективу Киевской средней школы №1, семьям Казанцевых и Соломатиных за помощь и содействие в организации похорон Рябиковой Анны Александровны. Спасибо за доброту и светлую память о нашей дорогой маме и бабушке.

С признательностью семья Рябиковых.

Құланөтпестіктер орақты дендеп қалды

Қыркүйектің күні ертемен нұрын төгіп, бүгінде дикан қауымына кеңшілік сыйларын анық аңғартқандай белгі беріп тұрады. Сәт сағатқа риза оларда бойындағы күш-қайратын жауапты науқан жолында сарқа жұмсауда. Мұны Жараспай мен Құланөтпес аралығындағы тас жолдың бел ортасына жете сонадайда танап төсінде қалқыған орақ машиналарының қимылы да айқындай түскен еді.

Шаруашылық директоры Дәулеткелді Сыздықов кеңсе алдынан тосып алды. Іс-сапарға шығар алдында телефон шалып уағдаласқан болатынбыз. Әлбетте, қазір директорлардың тағаттап отыратын шағы ма?! Дәкең де тығыл-таяң шаруалар жөнімен өте асығыс екен. Жалпы жағдайды қысқаша түсіндіріп берген соң, бізге бас агрономды қосып берді.

- Келе жатқан бригадамыз, - дейді әңгіме тиегін ағыта Өмірзақ Сәрсенбаев, - Жексенбі Қандияұлы басқаратын бірінші бригада ұжымының іс-қимылы қашанда атына заты сай екенін танытып тұрады. Қазір де әріптестерінен көш алды келе жатыр. Барған соң өзі де майын тамызар. Жалпы науқанның барысы жаман емес. Тек, әттегенайы ол, тура керек уақытта тамшы тамбай қойды. Содан да дәнді дақылдардың толысып жетілуі ойдағыдай болмады. Айналымына қайсыбір танаптар 8 ден, ал қайсыбірі 9 центнерден өнім беруде. Арпа ғана орташа 12 центенерден айналды. Оны бірінші кезекте орып алғанбыз. Барлығы дәнді дақылдар көлемі 12 мың гектарды құраса, бүгінгі таңда науқан мәресіне де жақындап қалды. Сол себепті ертеңгі күнімізді ойлауға да мезгіл жетті. Қазір бірінші кезекте тұқымды жіті қолға алып, аңыздарды сабаннан арылтуға кірістік. Ал Жекең болса сүдігер жыртуды бастап кетті. Ә, ә, мінекей, келіп те қалыппыз. Кеңірек қып бригадирдің өзі әңгімелей жатар.

Бас агрономды ертеден жақсы білетінмін. Ол көп жылдар Амантауда бастауыш партия ұйымының хатшысы болып еді. Құланөтпестегі қадамы көктемнен бастау алды. Яғни оның биылғы орағы бұл жердегі алғашқы орағы.

Ат басын шоғырланған ауыл шаруашылығы техникаларының жанына әкеп тіредік. Бұларда да орақшылар топтасып жұмыс істеу әдісін қолға алған екен. Әрине, мұның ұтымдылығы байырғы дикан-механизаторларға белгілі жәйт.

- Міне, Жекең - кімге тартқан дер едіңіз? - деді бас агроном қутілдікке салып, алпамсадай жігіт ағасын нұсқап.

Бригадирдің дене бітімі, шынында да шатаспай табатындай екен. Одан бері де жайдары жадыра мінезі де ойтүрткі болды. Басындағы мексикандық қалпағын сәл көтере қайта басып, қою қара мұртын сылап тастап, палуан денесін сілкіп-сілкіп жібергенде, оның кімге тартқанына қалайша шатасасың.

Нағыз Қажекең, әлемді дүр сілкіндірген Қажымұқан атамыз - дедім.

- Орақ қарқынды, ойдағыдай өтіп жатыр, - деп бастады Жексенбі Қандияұлы. - Бас-аяғы бригада да 13 комбайын жұмыста. Машиналар әбден тозығы жеткен ескі. Осыдан барып ақауланып,

тоқтап та жатады. Бірақ, шүкір, жігіттер жоқтан барды жасап, қолма-қол іске қосып жатады. Амандық болса бірер күнде науқанды толық аяқтап шығамыз. Ал енді еңбек адамдары жөнінде, олар жетістіктері барысын мына Бақыт Айдарханов әңгімелеп берер. Бұ

ОРАҚ - 2002

жігіт есеп-қисап жөніндегі орынбасарым.

- Бүгінгі таңда ең жоғары көрсеткіш Бекболат Смағұловта, - дейді кітапшасын қолына алған Бақыт, - Орайында айта кетейін, Бекболаттың бұл бірінші орағы.

Соған қарамастан жігерлі жас күндік тапсырысын тұрақты артығымен орындап келеді. Ол "Нива" комбайнымен 300 тоннаға жуық астық бастырды. Мұнымен өкшелес "Енисей" комбайнындағы Ашубай Мадяров, Сембі Жабалов, Мұрат Жетпісбаев келеді. Ал орақшылардың екпінді еңбегін МТЗ-80 тракторындағы Жанболат Такишев, Еркін Аубакиров және дала алыбы К-701 жүргізушілері Ержан Насихатов, Малғаздар Жақыпов қамтамасыз етіп жүр. Сондай-ақ, техникалық топқа кіретін дәнекерлеуші Оразақ Әлтаев, реттеушілер Серік Жулаев мен Мерген Насихатовтар да ортақ жетістікке сүбелі үлесін қосып жүр.

- Бригада үшін биылғы науқан

мәресіне жақсы жетіп отыр. Ендігі мәселе келесі егін қамы болмақ. Сол себепті жер жыртып жүрген жігіттермен де таныса кетсеңіздер, - деп қолқалап ұсыныс білдірді бригадир.

Смағұлов Жексенбі Қандияұлының осы бригадада еңбек еткеніне табаны күректей 30 жылдың жүзі бопты. Осының тең жартысын механизаторлық кәсіпке беріп, нешеалуан трактордың құлағында ойнап, техника тетігін терең игерсе, соңғы 15 жылдан бері ұжымға жетекшілік етіп келеді.

- Міне, келдік, - деді Жекең тас жолдың шетінен басталатын аңызда шоғырланған тракторларды нұсқап. - Бұл жерде менің техникалық мәселелер жөніндегі орынбасарым бар. Әлгінде жағар май жеткізем деп кетіп еді. Ә, мінекей, өзі де, Ғабит Ысқақов, - деп таныстырды оны.

- Үш Т-4 шынжыр табан тракторы жүріп жатыр, - дейді Ғабит. - Бастау қадамдары жаман емес. Негізінде Серік Бейсенбаев, Сағынтай Әубәкіров, Досбол Алдажұмановтар төселген тәжірибелі механизаторлар. Күн суытып, жер тоңазығанша біраз жерді жыртып үлгереді ғой. Оған жан-жақты жағдай жасалынуда.

Иә, Құланөтпестіктер орақты дендеп те қалды. Соның ішінде бірінші бригада ұжымы біріншілікті берік қолда ұстауда.

Боташ БЕКМАҒАМБЕТОВ,
"Құланөтпес" ЖШС.

Суреттерде: бірінші бригаданың озат комбайншысы **Бекболат Смағұлов;** шаруашылықтың бас агрономы **Өмірзақ Сәрсенбаев,** орақшылар **Ашубай Мадяров** пен **Боранбай Ыбраевпен** сапа жөнінде әңгімелесіп тұр; № 1 бригада жетекшісі **Жексенбі Қандияұлы** орақшылар ортасында; техникалық топ мүшелері **Оразақ Әлтаев, Серік Жулаев, Мерген Насихатов;** озат комбайншылар **Сембі Жабалов, Мұрат Жетпісбаев және А. Сәрсенов;** бригада есепшісі **Бақыт Айдарханов орақшылар Ж. Такишев, Е. Әубәкіров, М. Жақыпов** пен әңгімелесіп тұр; бірінші бригада жетекшісінің орынбасары **Ғабит Ысқақов** және механизаторлар **Серік Бейсенбаев, Сағынтай Әубәкіров және Досбол Алдажұманов.**

Суреттерді түсірген: **Николай Лобачев.**

Алда бірінші бригада келеді

ФОТОРЕПОРТАЖ

Таңертеңгілік ертемен ат басын Майоровка селосына тіредік. Лездемені өткізіп болған шаруашылық директоры Астанаға асығыс іс-сапармен шыққалы отыр екен. Бірақ әңгіме төркіні тереңдеу боп шықты. Сондықтан біршама басшы ықпалына илану керек болды. Осы жерде акционерлік қоғамның белді мүшесі, білдей бір көш бастап отырған ұжымды басқарушы Сапар Иманғалиевпен

жүздесіп едік. Өзара үлкен әңгімеге араласпаған соң ба, Сапекең оңтайлана отырып, талқы негізі баршаға ортақ екенін аңғартты. Шынында да мәселе орақтың барысы, әсіресе өнімді тиімді бағамен өткізу жөнінде екен.

- Болжамдағы әр гектардан 9 центнерден астық бастырмақ ойымыз нақтылы шақта шықпай отыр, - деді бізбен әңгімесінде шаруашылық басшысы Нұрхат Есжанов. - Жермен жұмыс істеуді бізге үйретудің қажеті жоқ. Биылдың өзінде қаншама шығынға түсіп, гектар берекесін көтеру жолында аз еңбек сіңірмедік. Қымбат десек те, авиацияны да пайдаландық. Бірақ, алланың берері дөп түспеді - нақты керек уақытта жаңбыр болмады. Дегенмен агротехникалық шаралардың болатынын тағы да бір баршамызға аян етті. Бұл жөнінде мына Сапкең кейін әңгімелер. Мен асығыс едім, оған айып етпеңіздер. Сіздермен бірге шаруашылықтың бас экономисі Орынтай Қантарбаев шығып, орақшыларды аралатады. Мына

қырманнан бастап, көкөніс плантациясын көріп, егінжайға бетбұрсаңыздар, бәрін де өз көздеріңізбен болжайсыздар. Иншалла, диқан-механизаторлардың аямай төккен маңдай терінің арқасында бұйырғанын шашаусыз жиып алуға күш жұмылдырудамыз Бұйрықтан артық ырзық бола ма?! Осы бергенін ұқсатып, ауылдастар жағдайын көтеруге тағы бір ұмтылыс жасасақ, Елбасының қойған міндеттерінен шығар едік...

Нұрхат Зейнілұлының айтқан бағытымен біраз жерді аралап, егінжайға бет түзедік. Бағытымыз Сапар Иманғалиев басқаратын бірінші бригада. Байқап келе жатқанымыз ол, танаптар аралығы мен негізгі жол тегістеліп, өртке қарсы шаралар да қарастырылыпты. Егінжайға тіреле оң қапталдан бітік шыққан бидай еріксіз назар аудартты.

- Бұл элита, асыл тұқым танабы, - деді жол бастап шыққан Орекең. - Алла амандығын берсе тұнып тұр. Бұ жерде қайткенде гектарына 10 центнерден астам өнім аламыз ба деген сеніміміз мол.

Әлгінде, шаруашылық басшысы Есжанов, бұл жөнінде ерекше бір ілтипатпен түсіндірген еді. Арнайы алқап 400 гектар жерді алып жатыр. Және ол іскер ұжымға, біріншіліктерге мұқият тапсырылған содан да алаңдаушылық жоқ десе болады. Бұл жерге орақшылар енді ғана көз тігіп, оруға бет бұрды. Бұдан түскен өнім тек тұқымға ғана арналады.

- Қазір бригада аралайық, сонан соң Сапакеңді ала келейік, - дейді бас экономист.

- Иесімен дәм тәтті демей ме, өзі аралатып әңгімелер.

Орақ машиналарының қарасы көріне бастады. Егінжай көрінісі көмсындырарлық екен. Директордың сөзі тағы да есімізге түсті. Гектар қайырымы ойдан шығып, кем дегенде 9 центнерден айналса, дұрыс болар еді. Әліптің артын тостық, иелері не айтар екен? Тоғыз толғаумен техникалар шоғырланған жерге кеп тоқтадық.

- Құдайберген Сұрағаныппын! Мені аспан көзді әріптестерім:

ОРАҚ - 2002

"Бог просил, Бог дал" дейді деп таныстырды өзін жүзін шаң басқан жігіт ағасы.

- Бұ кісі бригаданың есепші агрономы, - дейді риясыз жымиған Оркең. - Қазір бәрін де жіпке тізгендей түсіндіріп береді.

Шынында солай боп шықты. Агроном бригада тынысымен тыныстағандай екен. Адамдарды былай қойғанда, керек цифрларды ойланбастан тізеді.

- Бригадада 5 мың гектар дәнді дақылдар бар, - дейді Құдаекең. - Осының қазір 12 комбайн жартысынан астамын орып бастырды. Анығырақ айтсам 70% деңделді. Көш бастап келе жатқан Сайран Жақупбаев, Бектемір Жолдекеев, Бақытжан Ұзақов, Қуанышбек Болысбаев десек, осылардың алғашқысы 600 тоннаға жуық астық бастырды. Бұлармен өкшелес жас комбайншы Болат Абдрахманов және Жарылғасын Қапашов, Қайрат Сейсембаев тағы басқалары келеді. Ал Қазбек Иманғалиев, Әнуар Ілиясов, Жеңіс Сүлейменов сынды жігерлі жастар астық тасымалында табыстың тайқазанын тасытуда. Әсіресе осылардың алғашқысы Қазбек Сапарұлының бүгінгі таңдағы жетістігі жемісті. Орайында айта кетейін, бұл механизаторлар шөп дайындау уақытында да ерекше ілкімділігімен көпшілік назарын аударып еді. Шөпшілердің еселі еңбегінің арқасында біз шаруашылық бойынша мөлшерлі деңгейімізді бірінші боп жетіп, маяға бір мың тоннадан астам өнім жеткіздік. Иә, қалып қоймасыншы, дәнекерлеуші Александр Калиновскийдің сіңіріп жүрген еңбегі де көрнекті. Әрине, осының бәрінде адам факторы ерекше әсер етеді. Жалғыз ғана мықты мысал ол, өткен жылдан бері әркімнің сіңірген еңбегіне, жоспардың орындалуына қарай 10 процент көлемінде нақты товармен есеп айырысу жақсы ықпал беруде. Әрине, бұл бірінші басшы Нұрхат Зейнілұлының еңбек адамына деген ерекше қамқорлығының нәтижесі.

- Құдеке, бригадир қайда?

- Әлгінде бір комбайнның ақаулануына байланысты орталыққа кетіп еді. Сірә жолай кездесіп те қалуы ықтимал. Өйткені ол кісі бір жерде көп тағаттай алмайды.

Агрономның айтқаны дөп түсті. Сапакеңді кері сапарымызда дала қосы жанында жөндеуден өтіп жатқан комбайын жанынан таптық.

- Ә, ол солай, оны оқымысты агроном дейді. Менің қосар ештеңем жоқ екен, Құдайберген әңгімелеп берсе, - деп бригадир шынын айтты.

- Әлбетте, Элита алқабын сіздің еншіңізге қалдырды. Сонда барып араласақ.

- Жүріңіздер, - деген бригадир сөзге келмей жол бастады.

Танап бригада қосынан алыс емес, таяқ тастам жерде боп шықты. Оған құнды тұқым сіңіріліп, агротехникалық талаптарға жіті көңіл бөлінгені белгілі болды. Және оны ору ерекшелігі де өзіндік екен.

- Бұл жердің бидайын, - дейді Сапакең, - тек күн шығып, шық қайтқан соң оруға кірісеміз. Кешкілік тағы да солай, ызғар түсе машиналарды доғарамыз. Бір сөзбен, тәуліктің тек күндізгі ашық, қолайлы сәтін пайдаланамыз. Сонда сапа көрсеткіші ойдағыдай боп шығады. "Не ексең, соны орасың", міне, осындай талаптарды алға тартады. Және де элита тұқымы бізде ғана өсірілгенімен, оны шаруашылық болып пайдаланады. Осыдан барып жауапкершілік жүгі оңай емес, әлбетте, біріншінің аты бірінші. Оны ұжым жақсы түсінеді, біріншілік бедел - марканы жоғары ұстайды. Биыл да дәстүрімізді бұзбай бар көрсеткіш бойынша алда келеміз. Амандық болса элитаға ертең-бүрсікүні орақ машиналары түседі. Енді осыны бір технологиясын бұзбай жиып алса, жігіттер ерлейді.

Иә, алда бірінші бригада келеді. Және біріншілікті оңайшылықпен қолдан берер емес.

Боташ БЕКМАҒАМБЕТОВ,
"Урожайный" АҚ.

Суреттерде: "Урожайный" АҚ шаруашылықтың бас экономисі Орынтай Қаңтарбаев пен № 1 бригаданың жетекшісі Сапар Иманғалиев элита танабы шығымын байқап тұр; "Урожайный" АҚ № 1 бригаданың маңдайалды комбайншысы Сайран Жақупбаев; "Урожайный" АҚ № 1 бригада агрономы Құдайберген Сұраганов пен шаруашылықтың бас экономисі Орынтай Қаңтарбаев орақшылар ортасында.

ОФИЦИАЛЬНО

Планируется увеличение пенсий

В 2003 году в Казахстане планируется 12-процентное увеличение солидарных пенсий с одновременной индексацией месячного расчетного показателя и повышением в меру инфляции заработной платы работников государственных учреждений и предприятий, а также административных служащих аппаратов центральных и местных исполнительных органов. Общий объем выплат солидарных пенсий прогнозируется в сумме 127 млрд. тенге, что на 6,6 млрд. тенге больше, чем в 2002 году.

Об этом был сказано на заседании Правительства под председательством Премьер-Министра Имангали Тасмагамбетова по завершении рассмотрения проекта Закона «О республиканском бюджете на 2003 год».

В будущем году запланировано выделение средств на поэтапные, в течение трех лет, выплаты индексированного остатка вкладов граждан Республики Казахстан на счетах ОАО «Народный банк Казахстана». Такое предпринимается впервые среди стран СНГ, граждане которых потеряли во время периода гиперинфляции на счетах Сберегательного банка бывшего СССР свои личные сбережения. В Казахстане выплаты будут происходить через погашение государственных специальных компенсационных казначейских облигаций, выпущенных в обращение путем переоформления остатка этих вкладов.

Общий объем выплат государственных социальных пособий и специальных государственных пособий предусмотрен проектом бюджета на следующий год в сумме 40,9 млрд. тенге, с увеличением по сравнению с текущим годом на 890,7 млн. тенге, что связано с предполагаемой индексацией месячного расчетного показателя.

Как платить налоги населению?

НАШИ КОНСУЛЬТАЦИИ

В налоговые комитеты области обращаются граждане — жители многоэтажных домов с вопросом: являются ли они плательщиками земельного налога и каким образом исчисляется данный налог? Нередко у них возникает вопрос относительно порядка исчисления и уплаты налога на имущество.

Плательщиками налога на имущество физических лиц являются **физические лица, имеющие объект налогообложения на праве собственности.**

Объектом обложения налогом на имущество физических лиц являются принадлежащие им на праве **собственности и не используемые в предпринимательской деятельности следующие объекты:**

- жилые помещения, дачные строения, гаражи и иные строения, сооружения, помещения, находящиеся на территории Республики Казахстан;

- объекты незавершённого строительства, находящиеся на территории Республики Казахстан, - с момента проживания (эксплуатации).

Налог на имущество физических лиц исчисляется в зависимости от стоимости недвижимого имущества по следующим ставкам:

- до 1 000 000 тенге - 0,1 % от стоимости недвижимого имущества;

- свыше 1 000 000 тенге по 2 000 000 тенге - 1000 тенге + 0,15 % с суммы, превышающей 1 000 000 тенге;

- свыше 2 000 000 тенге по 3 000 000 тенге - 2500 тенге + 0,2 % с суммы, превышающей 2 000 000 тенге и т. д. (в порядке возрастания).

Приведём примеры:

1) Гражданин Хамитжанов проживает в квартире девятиэтажного дома. Его квартира оценена в 345 тыс. тенге. Сумма налога на имущество составит 345 тенге (345000 тенге х0,1 %);

2) Гражданка Ушакова проживает в доме частного сектора, оценочная стоимость которого 1578000 тенге. Сумма налога составит 1867 тенге (1000000 тенге х 0,1%+ 578000 тенге х 0,15 %).

Для определённой категории граждан устанавливается необлагаемый минимум в размере одной тысячи месячных расчётных показателей (на 2002 год МРП равен 823 тенге, то есть необлагаемый минимум составляет 823000 тенге) по имуществу, не используемому в предпринимательской деятельности:

1) Героев Советского Союза, Героев Социалистического Труда, участников Великой Отечественной войны и приравненных к ним лиц, а также лиц, удостоенных звания «Халық қаһарманы», награждённых орденом Славы трёх степеней и орденом «Отан»;

2) многодетных матерей, удостоенных звания «Мать-героиня», награждённых подвеской «Алтын алқа»;

3) инвалидов I и II групп;

4) отдельно проживающих пенсионеров.

Плательщиками налога на имущество физических лиц не являются военнослужащие срочной службы на период прохождения срочной службы (учёбы).

Исчисление налога производится исходя из стоимости недвижимости по состоянию на 1 января налогового года.

Если имущество используется в предпринимательской деятельности, например, сдаётся в аренду, то налог на него уплачивается в размере 1 % от его оценочной стоимости.

Плательщиками земельного налога являются физические лица, имеющие в собственности, постоянном пользовании или первичном безвозмездном временном пользовании земельные участки.

Земельный налог устанавливается в виде ежегодных фиксированных платежей за единицу земельной площади. Его размеры определяются в зависимости от качества, местоположения и водообеспеченности участков.

Базовые ставки налога на землю населённых пунктов в расчете на один квадратный метр площади на земли, занятые жилищным фондом, включая строения и сооружения, установлены на 2002 год в г. Караганде - **0,58 тенге;** в городах областного значения (Жезказган, Сатпаев, Балхаш, Каражал, Сарань, Приозерск, Темиртау, Шахтинск) - **0,39 тенге;** в городах районного значения - **0,19 тенге**; в поселках - **0,13 тенге;** в селах (аулах) -0,09 тенге.

Ставка земельного налога на придомовые земельные участки (т.е. земельный участок при жилом доме, включающий элементы благоустройства и другое имущество общего пользования) для городов областного значения (Караганда, Жезказган, Сатпаев, Балхаш, Каражал, Сарань, Приозерск, Темиртау, Шахтинск) в 2002 г. при площади до 1000 кв.метров составляет 0,20 тенге за 1 кв.метр; при площади свыше 1000 кв.метров - 6,00 тенге за 1 кв.метр.

Вот простой пример. Гражданка Ашимова имеет в частной собственности особняк в Темиртау с общей площадью земельного участка 150 кв. метров, из которых 70 кв. метров занимает дом и 80 кв. метров приходятся на придомовой участок. Сумма налога с участка под жилым домом составит 27 тенге (70 кв. метров х 0,39 тенге), а сумма налога с придомового участка -16 тенге (80 кв. метров х 0,20 тенге). Итого она должна заплатить земельный налог в размере 43 тенге (27 тенге + 16 тенге).

Земельный налог с собственника жилого помещения в многоэтажном жилом доме определяется исходя из размера земельного налога, который приходится на 1 кв. метр общей площади жилых помещений данного дома, и площади жилого помещения, принадлежащего такому собственнику.

В общую площадь земельного участка включаются участки, отведенные под жилой дом, и участки, принадлежащие собственникам жилых помещений на праве общего постоянного землепользования. Площадь земельного участка указывается в акте на право собственности на земельный участок и постоянного землепользования, выданном территориальным органом Агентства Республики Казахстан по управлению земельными ресурсами.

Приведём пример:

Гражданин Оспанов - собственник квартиры общей площадью 58 кв. метров в пятиэтажном доме в Караганде. Общая площадь жилых помещений (т. е. всех квартир) такого дома составляет 4000 кв. метров, а общая площадь земельного участка, занимаемая многоэтажным домом - 2500 кв. метров (площадь земельного участка под жилым домом - 1000 кв.метров + 1500 кв. метров - площадь земельного участка при жилом доме). Сумма земельного налога с участка под жилым домом составит 580 тенге (1000 кв.метров х 0,58 тенге), а с участка при жилом доме, определённая исходя из 2-х ставок, до 1000 кв.метров составит 200 тенге (100 кв.метров х 0,2 тенге) и свыше 1000 кв.метров - 3000 тенге (1500 - 1000 кв.метров х 6 тенге), т.е. сумма земельного налога с общей площади земельного участка пятиэтажного дома составит 3780-тенге (580 + 200 + 3000). Ставка налога на 1 кв.метр площади жилых помещений определяется делением этой суммы налога с общей площади земельного участка на площадь жилых помещений и составляет в данном случае 0,95 тенге (3780 тенге : 4000 кв.метров).

Так как общая площадь квартиры гр.Оспанова составляет 58 кв.метров, то сумма земельного налога, подлежащего уплате, составит 55 тенге (58 кв.метров х 0,95 тенге).

Базовые налоговые ставки на земли .сельскохозяйственного назначения, предоставленные физическим лицам для ведения личного домашнего (подсобного) хозяйства, садоводства, и дачного строительства, включая земли, занятые под постройки, устанавливаются в следующих размерах:

- при площади до 0,50 гектара - 20 тенге за 0,01 гектара;

- на площадь, превышающую 0,50 гектара - 100 тенге за 0,01 гектара.

Налог на имущество физических лиц, не используемое в предпринимательской деятельности, и земельный налог уплачиваются ежегодно **не позднее 1 октября текущего года** в доход местного бюджета. Своевременно не уплаченные суммы земельного налога и налога на имущество взыскиваются в бюджет с начислением пени в размере 1,5-кратной официальной ставки рефинансирования, установленной Национальным банком РК в день уплаты этих сумм, за каждый день просрочки (включая день уплаты).

Налоги уплачиваются **по месту нахождения объектов налогообложения** в учреждениях банков с обязательным указанием РНН налогоплательщика.

По всем возникающим вопросам по уплате налога на имущество и земельного налога Вам следует обращаться в районные (городские) налоговые комитеты по месту нахождения объектов недвижимости и земельных участков.

А.БЕКСЕИТОВ,
сотрудник пресс-службы налогового комитета по области.